

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Feria. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

quod ante Clementem VIII. fiebat, dum, translato Semiduplici Festo, fiebat Officium de Dominica extra suum diem, & propriam sedem, quæ ob anni angustiam deerat; quod populum facile lateat; qui tamè erga Festum de Sancto Semiduplex deuotius moueri solet.

10 Ex quo etiam patet, quòd, impedito Sabbato vt supra, aut Feria sexta, aut quinta à Festo Simplici, non erit anticipandum Officium prædictarum Dominicarum Feria quarta aut tertia, in qua nullum fortasse occurrit Festum: nam neque Simplex Officium B. Virginis in Sabbato, neque Festum Simplex in eodem occurrens impedit, quo minùs in Sabbato fiat Officium de Dominica quæ supersit, sed tantùm Officium nouem Læctionum impedit Officium Dominicæ; & curandum est, quoad eius fieri potest, vt propius ad Sabbatum fiat de ea Dominica Officium.

11 Excellunt hæ Dominicæ, quibus cedunt etiam Patroni, neque vquam omittuntur, Primæ classis idcirco cognominatæ; nimirum Prima Aduentus & Quadragesimæ, Dominicæ Passionis, Palmarum, in Albis, in quibus decet populum moueri ad mysteria maiora in ipsidem celebrata Redemptionis nostræ tum Officio, tum colore paramentorum. Aliæ minores, idèò dictæ Secundæ classis, cedunt quidem Festis Patroni loci, Tituli Ecclesiæ, & eiusdem Dicationis, quæ ad afficiendum populum maximè valent; alijs autem minimè cedunt Sanctorum Festis, nimirum secunda, tertia, quarta Aduentus & Quadragesimæ, Dominicæ Septuagesimæ, Sexagesimæ, Quinquagesimæ; quarum ritum in Proprio de Tempore inuestigabimus.

12 Dominica prima mensium habet rationem potissimam in Breuiario, quia in eo solent poni initia, factorum Librorum cum suis Responsorijs. Ea igitur prima esse dicitur, que venit in Calendis mensis, vel est proximior (siue ante, siue post) ipsis Calendis; quòd si fieret in mense Nouembri, deficeret tempus necessarium ad legèdos sacros Libros eidem mensi assignatos, adueniente Dominica prima Aduentus ante finem Nouembris, vt notatum est in Breuiarijs M. S. antiquissimis.

13 Dominica verò prima Aduentus est ea, quæ proximior est Festo S. Andree, vel quæ venerit in ipso Festo, *Dur. lib. 6. cap. 2.* seu, vt cum Radulpho loquitur *Propos. 16.* post crastinum sanctæ Catharinæ. neque enim ante crastinum, neque in crastino eiusdem Virginis contingit initium Aduentus. De Officio Dominicali dicemus, cum de Matutino, & alijs.

De Feria. CAP. VI.

1 **F**eria à fando, inquit *Rabanus 2. de Instit. Cler. cap. 46.* quæ vox apud Ecclesiasticos antiquior est Siluestro, ex eodem *ibid.* de ea apud *Tertull. aduers. Psychicos cap. 8. & cap. 14.* vbi ait: Nobis omnis dies, etiam vulgata, consecratione celebratur. Cum enim horrerent fideles nominare dies à dijs gentium, vel Iudaico more à Sabbato, primam, secundam Sabbati, &c. idèò ac si Dominica prima Feria diceretur, appellauere reliquos dies Feriam secundam, tertiam, &c. retento tantùm nomine Sabbati. Vacante itaque die ab alijs Christi vel Sanctorum Festis, fit de Feria, quod Officium Domini est; vt quisque

quisque intelligat, se Deo deditum vni Deo vacare debere. Appellabant antiqui Officium Feriale, trium Responsiorum Officium.

2 Feriarum genus duplex; maius alterum dicitur, eò quòd de Feria maiori semper fit in Officio saltem commemoratio, nempe de Feria qualibet Aduentus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & secunda Rogationum: quæ distinctio maiorum & minorum in recognitione Breuiarij Clementina inuenta est, occasione Tabellarum de occurrentia & concurrentia in fine Rubricarum editarum, ad faciliorem Tabellarum vsus, Auctore huius Operis ipsas Tabellas reformante iussu Maiorum.

3 Occurrit autem per annum Officium feriale ferè quadragies, nisi occupentur dies à Festis mobilibus, seu Dominicis, vel diebus infra Octauas particularium Ecclesiarum, seu à sancta Maria in Sabbato, seu à Festis locorum proprijs. Vide ergo, an expediat minui adhuc hunc Feriarum numerum.

4 De feriali Officio, & partibus eius, agemus infra, cum de singulis partibus Officij.

De Vigilia. CAP. VII.

1 **Q**uædam Vigiliæ cum ieiunio celebrantur, & pleræque; paucissima sine ieiunio, videlicet Vigilia Epiphaniæ & Ascensionis Domini, de quarum ieiunio lex nulla est, ob lætitiã Natalis Domini, & eiusdem Resurrectionis. Quam ob causam, seu causas, neque ieiunatur pridie S. Ioannis Apostoli & Euangelistæ, neque sanctorum Philippi & Iacobi, tempore Paschali, ex *Innoc. III. de Obseru. ieiun. tit. 46.*

cap. 2. Vigiliæ cum ieiunio in Breuiario Romano sunt quatuordecim.

2 Vigilia occurrens in Dominica transfertur in Sabbatum præcedens; exceptis Vigilijs Natiuitatis Domini & Epiphaniæ, de quibus fit Officium eo die quo occurrunt, *Radulph. Propos. 19.* Primò quidè ne ieiunemus in Dominica, quod prohibetur *Dist. 76. cap. Vinam. & in Const. Apost. lib. 5. cap. 21.* Deinde, vt cum ieiunio bona sit oratio & Officium ad præparationem Festi. Ieiunium ab Hebræis fieri solitum pridie Sabbati, numquam in Sabbato, testatur Moyses Ægyptius *de Temp. cap. de Sabbato, & cap. de Ieiunio.* Vigiliæ verò Natiuitatis Officium, vti festiuum, separatur eo casu à ieiunio quod fit in Sabbato, sicut etiam Vigiliæ Epiphaniæ Officium festiuum est, non feriale, & ieiunio caret.

3 Vigilia occurrens in Festo primæ classis in Officio nullum habet locum, neque etiam commemoratiorem, ne solemnitas imminuatur. imò expediret, auctoritate Maiorum, eo casu anticipari ieiunium ante illud Festum primæ classis, eo modo quo testatur *Nauarr. in Man. cap. 21. nu. 11.* Leonem X. statuisse, vt eo anno, quo Vigilia S. Ioannis Baptistæ incidit in Festum Corporis Christi, pridie eiusdem Festi ieiunetur, quarta scilicet Feria. Caietanus etiam docet in *v. Ieiunium. cum Tabiena, & alijs,* posse Episcopum in Festo solemnè Patroni loci, si in eo occurrat Vigilia, trāsferre ieiunium in pridianum diem. Alicubi ob Festum S. Christinæ Patronæ ieiunatur pridie eius Festi, ratione Vigiliæ S. Iacobi Apostoli. Officium autem Vigiliæ in his casibus non est anticipandum, separari namque possunt Officium Vigiliæ & ieiunium eiusdem.